

EXPUNERE DE MOTIVE

Activitatea de lobby este considerată a fi acea activitate desfășurată de un grup de interese în nume propriu direct sau, indirect, în numele său de entități distincte, specializate în scopul promovării, administrării sau executării unui program sau a unei politici, ori al inițierii, adoptării, modificării sau abrogării de către autoritățile publice a actelor normative. Tot în sfera activităților de lobby se pot înscrie și acele activități desfășurate pentru a convinge populația, în ansamblu său, sau numai dintr-o anumită zonă teritorială de importanța unor proiecte politice, economice sau sociale ca și, pe un palier superior, activitățile desfășurate de către reprezentanții unei țări pentru a convinge mediile politice și/sau militare de importanța adoptării unor măsuri favorabile acesteia.

Proiectul nu dorește să legifereze lobby-ul ca activitate, aceasta se desfășoară și acum, cu sau fără voia noastră, ci să-i confere cadrul reglementat, necesar oricăror activități, mai cu seamă acelor care prin implicațiile lor pot avea efecte majore pentru evoluția comunității. El nu poate și nu trebuie fi privit strict din punctul de vedere al integrării României în Uniunea Europeană - dacă este înscris în aquis-ul comunitar este oportun, dacă nu este înscris, nu avem nevoie - ci mai curând ca fiind o necesitate obiectivă pentru limpezirea și așezarea climatului din societatea română în perspectiva integrării.

În luna aprilie 2003, Guvernul și-a sumat răspunderea pentru un pachet legislativ "privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției" - Legea nr. 161/15.04.2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 279 din 21.04.2003 - în cadrul căruia la titlul V, Capitolul I este reglementată constituirea, funcționarea, precum și desfășurarea activității grupurilor de interes economic.

Grupurile de interese, proimordial economice sau sociale (politicul fiind privit ca un vector al realizării intereselor primordiale), există și funcționează în toate sistemele economice și politice fie că activitatea lor este sau nu recunoscută.

Grupuri de interese au existat și funcționat în România anilor regimului comunist - chiar dacă în mod oficial nu se vorbea despre așa ceva - dar și în România ultimilor 14 ani, în condițiile în care se vorbește despre ele dar se recunoaște prea puțin importanța lor, justificată sau nu, bebefică sau nu, în luarea actului decizional. Lipsa de

transparență și de reglementare a acestor activități a fost de natură să conducă, este adevărat nu totdeauna fără just temei, la o percepție generalizată a actelor de corupție. Este îndeobște cunoscut faptul că lipsa de reglementare este nocivă, lăsând de multe ori loc pentru semne de întrebare cu privire la justetea sau oportunitatea unei măsuri sau act.

Prezentul proiect nu își propune să legifereze lobby-ul dar, având în vedere faptul obiectiv al existenței lui, a implicațiilor, nu neapărat oculte, pe care activitatea de lobby le presupune, el își propune să creeze cadrul legal al desfășurării acestui gen de activități, consfințind drepturi și responsabilități, atât în contul instituției publice asupra căreia activitatea de lobby se poate desfășura – în special pe linia organizării și monitorizării acestui gen de activități, inclusiv a asigurării transparenței în motivația actului decizional pe scară locală, regională sau națională - cât și în contul persoanelor (fizice sau juridice) care exercită o astfel de activitate, impunându-le o anumită pregătire și totală transparență în susținerea intereselor, în paralel cu garantarea unui cadru organizat de purtare și susținere a mesajului lor. Suplimentar, faptul că ședințele sunt publice și nu “în spatele ușilor închise”, la ele având drept de participare și alte persoane interesate (exemplu mass media), este de natură a conferi un plus de transparență sistemului administrativ și legislativ, precum și un plus de încredere a societății civile în activitatea desfășurată de acestea.

Indiferent de sistemul juridic conform căruia abordăm temetica reglementării desfășurării activităților de lobby – cel continental european sau cel anglo saxon – trebuie să avem în vedere că acest tip specific de activități poate, în mod ideal, să conducă la echilibrarea celor două sisteme de interese principal contrare care se manifestă în mod inerent la nivelul oricărei societăți: sistemul intereselor generale susținute, cel puțin teoretic, de reprezentanții aleși sau numiți în funcții de demnitate publică și sistemul intereselor individuale sau de grup; sau în condițiile în care nu se realizează echilibrarea dorită, poate, cel puțin, genera creșterea gradului de acceptabilitate economică sau socială a unui proiect prin cunoașterea și însușirea motivațiilor declarate care au stat la baza inițierii lui.

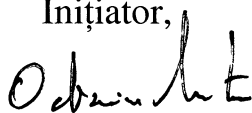
Prezenta inițiativă legislativă, la construcția căreia s-au avut în vedere și reglementări similare funcționale în alte sisteme de drept, vine firesc, în completarea acestor prevederilor cuprinse în Legea nr. 161/2003 în domeniul grupurilor de interese, aducând în materie de “influență” sau, dacă vreți, “presiune” potențial a fi exercitată de acestea, un plus de transparență instituțională, atât în raport cu reprezentanții autorității, fie ea centrală sau locală, legislativă sau executivă, vizați prin activitatea de lobby, asigurându-le un plus de protecție în raport cu posibilele acuzații de corupție, dar și cu societatea civilă prin posibilitatea conferită reprezentanților săi de a avea acces liber la informații relevante în această privință. Faptul că instituția publică asupra căreia se exercită o anumită activitate poate, în anumite circumstanțe și cu respectarea anumitor condiții, să suspende discuțiile, vine în sprijinul unei astfel de teze prin asigurarea climatului de transparență obligatorie pentru toți cei implicați, inclusiv prin luările de poziție pro sau contra ce sunt de așteptat a se manifesta la nivelul societății civile, de această dată ca factor activ și nu pasiv cum, de multe ori, se întâmplă acum, când luările de poziție se manifestă, în cvasitotalitatea lor, post factum. Nu puține au fost cazurile în care, la luările de poziție ale societății civile un act emis deja a trebuit fie retras, fie

de poziție se manifestă, în cvasitotalitatea lor, post factum. Nu puține au fost cazurile în care, la luările de poziție ale societății civile un act emis deja a trebuit fie retras, fie modificat și completat generându-se astfel ideea instabilității legislative sau administrative. Prin posibilitatea dată de prezentul proiect de a se cunoaște apriori o serie de intenții și măsuri viitoare putem estima că senzația de instabilitate va dispărea.

Pentru a veni în sprijinul societății, pentru a-i da timpul necesar organizării mecanismelor și instituțiilor specifice de reglementare, supraveghere, evidență și autocontrol a activităților de lobby, proiectul prevede, pe lângă drepturi și responsabilități în contul instituțiilor publice pasibil a fi subiecte asupra cărora se exercită activități de lobby sau în contul celor ce exercită astfel de activități, și o serie de dispoziții tranzitorii în sarcina Ministerului Justiției și a Ministerul Finanțelor Publice care au sarcina de a sprijini formarea cadrului instituțional.

Vă rugăm a sprijini inițiativa legislativă anexată, cu amendamentele pe care le veți considera a fi necesare, oportunitatea temei fiind întărită și de prevederile Hotărârii Guvernului nr. 456/200, respectiv a Programului de Guvernare al actualului cabinet, unde la capitolul “Reforma în administrația publică”, în vederea întăririi responsabilității acesteia față de cetățeni, impicit de consolidare și largire a cadrului de participare a societății civile la procesul decizional, este prevăzută promovarea cadrului legislativ având acest scop. Prin adoptarea acestui proiect, multe din semnele de întrebare existente la nivelul societății românești și care apar de fiecare dată când se adoptă sau nu se adoptă o anumită măsură, vor dispărea sau cel puțin se vor atenua prin asigurarea transparenței și a unei mai bune informări.

Inițiator,

Deputat PSD Octavian Mitu